

INHOUDSOPGAVE

Lijst van tabellen	x
Lijst van afbeeldingen	xi
Lijst van genealogische schema's	xii
Lijst van bijlagen	xiii
 Dank	 xv
 1. Translokaliteit, cultuurbegrip, historiografie, leemten en cesuren	 1
Een vroegmoderne polder in Friesland	1
Translokaliteit	4
Cultuurbegrip	9
Historiografie	13
Leemten	20
Cesuren	23
 2. Bezits- en rechtsverhoudingen tot 1506	 29
Inleiding	29
Geopolitiek	31
Kwelderkwesities	33
Dadingen	37
Opstrek	40
Besluit	44
 3. De inrichting van een vroegmoderne polder (1505-1555)	 45
Inleiding	45
Terminologie	46
'Renaissance' en modulariteit	48
Van Zuid-Holland naar Friesland	50
Een mathematisch opgezette infrastructuur	54
Ontfriesing	57
Contractmigratie	63
Kettingmigratie	66
Sacrale infrastructuur	68
Het Bildt als financiële onderneming	71
Emancipatie en elitevorming	73
Samenvatting en besluit	74

4. Groei en bloei van het Bildtse patriciaat (1550-1650)	77
Goud uit graan	77
De weg van het graan	78
Andere handel: laken, boter en bier	81
De as Amsterdam-Harlingen	85
Productiviteit, pacht, propijn	88
Van immigrantencultuur naar elitecultuur	90
Huwelijkscultuur en wooncultuur	94
Leescultuur en studiecultuur	98
Grafcultuur	100
Het sociale en sportieve kapitaal van Dirk Jans	102
Besluit: een 'fatsoenlijke' elite	105
 5. Een aristocratische graanrepubliek (1650-1750)	107
Inleiding	107
De Van Harens: van ritmeesters tot regenten	108
Een adelpstempel in het middelpunt	115
De grietman en het Bildtse patriciaat	119
De buiteneigenaars in 1698	123
Buiteneigenaars en Bildtmeiers	126
De brede Bildtse bevolking: bronnen	136
De brede Bildtse bevolking: armoede	137
De brede bevolking: migratie binnen Friesland	140
De Bildtse trek naar de steden	144
Van plattelandspatronymici tot stadspatriciers	167
Het einde van een recessie?	170
 6. Bildts protoliberalisme en liberalisme (1750-1850)	173
Inleiding	173
Liberalisme in Nederland: historiografie en methodologie	175
Friesland en Groningen	180
Protoliberalen op de Friese klei	187
Van protoliberaal naar liberaal	194
 7. Bildtse notabelen en notabelencultuur omstreeks 1900	197
Inleiding	197
Boerse en burgerlijke zelfbeelden	200
Het Bildt en zijn buiteneigenaars	207
Economisch overleven	215
Notabiliteit en memoriecultuur	224
De liberaal en de <i>bon-vivant</i>	229

8. Slotbeschouwing: migratie en memoriecultuur	233
Inleiding	233
Memoriecultuur: fasen en facetten	235
Translokale aartsvaders	238
Adelspretentie en <i>fama</i>	242
Translokale en lokale beelden	245
Van Steffen naar Rembrandt	248
Breuklijnen of elitewisseling?	249
De historische rol van het vergeetboek	253
Summary	255
Bildtse samenfatting	264
Genealogische schema's	265
Lijst van gebruikte afkortingen	275
Lijst van geraadpleegde archieven en collecties	277
Lijst van geraadpleegde literatuur	281
Over de auteur	309
Historia Agriculturae	310